

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sk/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200023
Dátum vydania rozhodnutia: 21.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7017200023.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): I. Q. G. D. G. F. P. B. Ý. , D. XXXX/XX, B., zastúpený advokátkou JUDr. Marianna Lechmanová, Advokátska kancelária so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanej : Sociálna poisťovňa ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. novembra 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Sa/2/2017 zo dňa 31. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohto rozsudku žalovaný podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom pre prejednávanú právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003“) odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 21. 07. 2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 70 a 71 zák. č. 461/2003 Z.z. bola zamietnutá jeho žiadosť o invalidný dôchodok zamietol v celom rozsahu a potvrdil ho.

2. Zdravotný stav sťažovateľa posúdil posudkový lekár dňa 22.06.2016, pričom uviedol, že vychádzal z odborných nálezov a to z hospitalizácie na klinike pracovného lekárstva a klinike toxikológie od 04.04. do 11.04.2016, pľúcne vyšetrenia, reumatologické vyšetrenia, neurologické vyšetrenia, interné vyšetrenia, ortopedické vyšetrenia, vyšetrenie na klinike úrazovej chirurgie, psychiatrické vyšetrenia, kardiologické vyšetrenia, na základe ktorých zistil, že sťažovateľ bol prvýkrát posúdený na účely invalidity v r. 2011 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 20 %. Od 04. 04. do 11. 04. 2016 bol hospitalizovaný na Klinike pracovného lekárstva a klinickej toxikológie v Košiciach za účelom prešetrenia, preliečenia a posúdenia choroby z povolania. V popredí sú u neho subjektívne klinické ťažkosti, problémy s dýchaním, kašeľ, pískanie a pichavá bolesť na hrudníku, bolesti krížov, kolien, lakt'a a ramien. V rámci hospitalizácie bol realizovaný diferencielno diagnostický

postup so záverom - vyšetrením nepotvrdená azbestóza s odporúčanou kontrolou o tri mesiace, hodnoty bodypletizmografie a potvrdenie ventilačnej poruchy sú v medziach normy. Novozistený diabetes melitus na diéte Artériová hypertenzia I. stupňa, na EKG prítomný SR bez leporizačných zmien. Pre udávané bolesti pravého ramena po úraze v r. 2013 zrealizovaná traumatologické konzílium, ktoré konštatuje takmer plné pohyby v ramene bez výraznejšieho deficitu. Odporúčané operačné riešenie v prípade pretrvávania veľkých subjektívnych ťažkostí. Dňa 02.03.2016 bolo realizované psychiatrické vyšetrenie pre posudkové účely. Naposledy vyšetrenie bolo realizované v roku 2012, odvtedy nebol v kontinuálnej liečbe. Aktuálny stav je hodnotený ako depresívna porucha stredne ťažká a je nastavený na medikamentóznou liečbu. Realizované neurologické vyšetrenie s nálezom chronických vertebroalgií C, T, h, LS chrbtice pri degeneratívnych zmenách, ktoré sú potencované aj nadváhou. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím u sťažovateľa sú choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV oddiel E položka 3 písm. b/, kde je rozmedzie 20 - 35 %, stanovil posudkový lekár na 20 %. Iné zdravotné postihnutia nezdôvodňujú zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

3. Zdravotný stav sťažovateľa bol v odvolacom konaní posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia, ústredie Sociálnej poisťovne so sídlom v Košiciach dňa 07. 11. 2016 a po zhodnotení aj novodoložených lekárskeho nálezov a to z kontrolného kardiologického vyšetrenia, CT pľúc, imunoalergologického vyšetrenia v odbornom lekárskom posudku sa stotožnil so stanovením rozhodujúceho zdravotného postihnutia ako aj určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 20 %.

4. Vo včas podanej správnej žalobe v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) sťažovateľ najmä zdôraznil, že je po dvoch vážnych úrazoch, bol práceneschopný od 10.10.2014 viac ako jeden rok. Zo staršej anamnézy z 22.06.2013 bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená na 20 % a po troch úrazoch, z toho dvoch vážnych táto hodnota nebola zvýšená. Poukázal na to, že lekárske vyšetrenie z 22.06.2016 spísané posudkovým lekárom je bez podpisu, bez mena posudkového lekára a bez pečiatky, preto ho považuje za formálne a neplatné. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli určené choroby podporného a pohybového aparátu uvedené v kapitole XV odd. E položka 3 písm. b/ s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % napriek tomu, že trpí aj inými zdravotnými postihnutiami, ktoré posudkovým lekárom zohľadnené neboli. Miera zdravotného postihnutia sa mala posúdiť aktuálnou lekárskou prehliadkou či vyšetreniami, výsledkom ktorých mal byť posudok posudkového lekára či posudkovej komisie.

5. Krajský súd v konaní podľa § 199 S.s.p. dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby z týchto dôvodov:

6. Posudkoví lekári v prejednávanej právnej veci postupovali v súlade s ustanoveniami § 71 ako aj v § 153 zák. č. 461/2003 Z.z. Zdravotný stav sťažovateľa na účely invalidity posudkoví lekári posudzovali v jeho prítomnosti a na základe ním absolvovaných a predložených aktuálnych odborných lekárskeho vyšetrení. Odborné lekárske nálezy, ktoré sťažovateľ predložil a ich podstatný obsah je uvedený aj v odborných lekárskeho posudkoch a je uvedené aj konkrétne ktoré odborné lekárske nálezy a z ktorého dňa boli posudzované.

7. Z predložených odborných lekárskeho posudkov nevyplýva zmena diagnostických záverov oproti záverom, ktoré sú uvedené v odborných lekárskeho správach, teda tak ako diagnostikovali závery špecialisti na vyšetrení, ktorého sa sťažovateľ zúčastnil, a ktorí aj vyhotovili ním predložené odborné lekárske nálezy. Pri posudzovaní zdravotného stavu na účely invalidity posudkoví lekári podľa § 153 zák. č. 461/2003 Z.z., môžu zohľadniť iba odborné lekárske nálezy, ktoré sťažovateľ predložil a nemôže prihliadať na jeho subjektívne pocity ani na skutočnosť, že v súčasnosti si nevie nájsť primerané zamestnanie.

8. Krajský súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné a objektívne a záver, že zdravotný stav sťažovateľa nespôsobuje viac ako 20 % pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za

presvedčujúco zdôvodnený.

9. Posudkový lekár, ktorý posudzoval zdravotný stav sťažovateľa po podaní odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu, posúdil aj novo doložené odborné lekárske nálezy z čoho možno dospieť k záveru, že na účely invalidity bol posúdený aktuálny zdravotný stav sťažovateľa na základe ním predložených aktuálnych odborných lekárskeho nálezov.

10. Krajský súd posudky posudkových lekárov považoval za úplné a objektívne. Boli nimi posúdené všetky lekárske nálezy, ktoré sťažovateľ predložil a dospeli k zhodnému záveru ohľadne rozhodujúceho zdravotného postihnutia a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo aj presvedčivo zdôvodnili.

11. Záverom poukázal na to, že sťažovateľovi bol od 08.09.2017 priznaný predčasný starobný dôchodok, z ktorého dôvodu už v súlade s § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. by nespĺňal nárok na invalidný dôchodok.

12. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g), t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Najmä uviedol, že jeho zdravotný stav zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pretože od posúdenia zdravotného stavu na účely invalidity v roku 2012 došlo k zhoršeniu zdravotného stavu. Trpí depresiami, úzkosťou, frustráciou a medzi dvoma posúdeniami jeho zdravotného stavu prekonal tri úrazy. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú choroby podporného a pohybového aparátu uvedené v kapitole XV odd. E položka 3 písm. b/, kde je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s rozsahom 35 % napriek tomu, že trpí aj inými zdravotnými postihnutiami a to Raynaudovým syndrómom horných končatín, poškodením karpálneho tunela, Arteriou hypertenziou, Paroxymálnou fibriláciou predsiení, Diabetesom mellitus, depresívnou, stredne ťažkou zmiešanou poruchou osobnosti, coxartrozou a ďalšími ochoreniami, ktoré posudkovým lekárom zohľadnené neboli.

14. Posudky posudkových lekárov považuje za účelové. Pokiaľ by posudkoví lekári konali správne a objektívne, sťažovateľovi by prináležal invalidný dôchodok od podania žiadosti až do 08.09.2017, kedy mu bol priznaný predčasný starobný dôchodok.

15. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

16. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 09.05.2018 uviedol, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia sťažovateľa boli dostatočne ozrejmene posudkovými lekármi, lekárske posudky sú úplné, dostatočne podložené, bez nejasností a vnútorných rozporov, pričom vo svojich záveroch sa zhodujú. Navrhol, aby kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť a nepriznal náhradu trov sťažovateľovi.

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, preto ju zamietol (§ 461 S.s.p.).

18. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol

zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21. mája 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov.

19. V konaní o preskúmanie rozhodnutí žalovaného o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

20. Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

21. Podľa názoru kasačného súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil krajský súd a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu. Podkladom pre prvostupňové rozhodnutie bol posudok posudkového lekára zo dňa 22.06.2016, pričom uviedol, že vychádzal z odborných nálezov a to z hospitalizácie na klinike pracovného lekárstva a klinike toxikológie od 04.04. do 11.04.2016, pľúcneho vyšetrenia zo dňa 10.02.2016, reumatologického vyšetrenia zo dňa 26.02.2016, neurologického vyšetrenia zo dňa 10.02.2016, interného vyšetrenia zo dňa 10.03.2016, ortopedického vyšetrenia zo dňa 21.04.2016, vyšetrenia na klinike úrazovej chirurgie zo dňa 05.04.2016, psychiatrického vyšetrenia zo dňa 02.03.2016 a kardiologického vyšetrenia zo dňa 21.06.2016, na základe ktorých zistil, že sťažovateľ bol prvýkrát posúdený na účely invalidity v r. 2011 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 20 %. Od 04.04. do 11.04.2016 bol hospitalizovaný na Klinike pracovného lekárstva a klinickej toxikológie v Košiciach za účelom prešetrenia, preliečenia a posúdenia choroby z povolania. V popredí sú u neho subjektívne klinické ťažkosti, problémy s dýchaním, kašeľ, pískanie a pichavá bolesť na hrudníku, bolesti krížov, kolien, lakťa a ramien. V rámci hospitalizácie bol realizovaný diferenciálne diagnostický postup so záverom, že nebola nepotvrdená azbestóza, hodnoty bodypletizmografie na potvrdenie ventiláčnej poruchy sú v medziach normy. Novozistený diabetes melitus na diéte, Arteriálna hypertenzia I. stupňa, na EKG prítomný SR bez leporizačných zmien. Pre udávané bolesti pravého ramena po úraze v r. 2013 zrealizované traumatologické konzílium, ktoré konštatuje takmer plné pohyby v ramene bez výraznejšieho deficitu, odporúčané operačné riešenie v prípade pretrvávania veľkých subjektívnych ťažkostí. Dňa 02.03.2016 bolo realizované psychiatrické vyšetrenie pre posudkové účely. Naposledy vyšetrenie bolo realizované v roku 2012, odkedy nebol v kontinuálnej liečbe. Aktuálny stav je hodnotený ako depresívna porucha stredne ťažká a je nastavený na medikamentóznú liečbu. Realizované neurologické vyšetrenie s nálezom chronických vertebroalgii C, Th, LS chrbtice pri degeneratívnych zmenách, ktoré sú potencované aj nadváhou sťažovateľa. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím u sťažovateľa sú choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV oddiel E položka 3 písm. b/ (rozmedzie 20 - 35 %) 20 %.

22. Po podaní odvolania pôvodný posudkový lekár zotrval na svojich záveroch. Následne posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia po posúdení zdravotného stavu sťažovateľa dňa 07.11.2016 v závere najmä uviedol, že podľa aktuálneho interného vyšetrenia je hypertenzia dobre kompenzovaná, bez orgánových komplikácií. Podľa opakovaného kardiologického vyšetrenia je prítomná porucha srdcového rytmu, hemodynamicky nezávažná, paroxysmálna fibrilácia predsieni. Pľúcne vyšetrenie dokumentuje chronickú bronchitídu bez obmedzenia pľúcnych funkcií. Podľa psychiatrického vyšetrenia sťažovateľ

nie je kontinuálne liečený pre psychické ťažkosti. Od marca 2016 je v liečbe pre epizódu stredne ťažkej depresie, pričom stav vyžaduje ďalšie sledovanie a liečbu avšak nespĺňa kritéria dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu. V apríli 2016 bol hospitalizovaný na klinike pracovného lekárstva a klinickej toxikológie za účelom prešetrenia profesionálnej súvislosti ochorenia. Po kompletnom vyšetrení zdravotného stavu choroba z povolania nebola priznaná. Bol opakovane vyšetrený ortopédom a neurológom pre chronické bolesti chrbtice pri vekom podmienených degeneratívnych zmenách potencovaných aj nadváhou. Objektívny funkčný odborný nález dokumentuje poruchu statodynamiky chrbtice bez známk koreňového poškodenia. ORL vyšetrením bola dokumentovaná ľahká porucha sluchu. Posudkový lekár dospel k záveru, že ani jedno z vyššie uvedených ochorení nespĺňa posudkové kritéria invalidity. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovil chronické recidivujúce bolesti chrbta potencované nadváhou bez koreňového poškodenia so zaradením do kapitoly XV, oddiel E, položka 3, písm. b/, a teda dospel k rovnakému záveru o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

23. Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky žalovaný oprel svoje rozhodnutie a kasačný súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že žalovaný riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého následne vychádzal pri svojom rozhodovaní. Ani kasačný súd nezistil v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti také pochybenia preskúmaného rozhodnutia resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jeho právnym záverom, považoval tento jeho názor kasačný súd za správny. Krajský súd svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal stanovisko k žalobným bodom sťažovateľa.

24. Kasačný súd sa stotožňuje s tvrdením sťažovateľa o tom, že v prípade úspechu by mu prináležala výplata invalidného dôchodku odo dňa podania žiadosti ku dňu, od ktorého mu je vyplácaný predčasný starobný dôchodok, avšak táto skutočnosť bola nepodstatnou, nakoľko dôvodom nepriznania invalidného dôchodku sťažovateľovi je, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 20 %, t.j. nie je viac ako 40 % a teda nespĺnil podmienky stanovené v ust. § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.

25. Výhrady sťažovateľa uvádzané v kasačnej sťažnosti voči posúdeniu jeho zdravotného stavu a pochybnosti o jeho náležitom posúdení sú podľa názoru kasačného súdu nepochybne prejavom nespokojnosti s nepriznaním invalidity, avšak sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol také dôvody, ktoré by boli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým krajský súd dospel a uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia.

26. Pokiaľ sťažovateľ označil posudky posudkových lekárov ako účelové, vypracované tak, aby mu po priznaní predčasného starobného dôchodku už nemohol byť priznaný (spätne) invalidný dôchodok, toto tvrdenie kasačný súd vyhodnotil ako prejav nespokojnosti s výsledkom konania pred správnymi orgánmi, resp. pred krajským súdom. Z obsahu posudkov naopak vyplýva, že posudkoví lekári sa riadne vysporiadali s predloženou zdravotnou dokumentáciou, pričom svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnili. V tomto smere je potrebné uviesť, že skutočnosť, že sťažovateľ nebol v správnom konaní úspešný nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie jeho práv, resp. právom chránených záujmov.

27. Zdravotný stav sťažovateľa bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. V prejednávanom prípade je zrejmé, že posudkoví lekári posúdili zdravotný stav sťažovateľa na základe všetkých odborných nálezov, ktoré mali k dispozícii, a tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci. Kasačný súd preto nemal pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

28. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu

žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

29. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bola v konaní neúspešný nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.